

Sumari:

- Els Serveis centrals Destaquem...
- Entrevista: Parlem amb...
- Informacions...
- Agenda: jornades, congressos
- Lectures recomanades
- Els Centres Destaquem...
- Dades

Els Serveis centrals destaquem...

Integració en el sistema sanitari públic dels serveis sanitaris dels centres penitenciaris i de justícia juvenil

El proper dia 1 d'octubre, amb l'adscripció del personal sanitari dels serveis penitenciaris i de justícia juvenil a l'Institut Català de la Salut es materialitza definitivament el llarg procés d'integració dels esmentats professionals en el sistema sanitari públic.

Aquesta integració, que afecta directament els treballadors sanitaris de l'àmbit penitenciari i de justícia juvenil i obre noves perspectives de desenvolupament i carrera professional, suposarà una notable millora en l'eficiència i la qualitat de la prestació d'aquest servei a les persones privades de llibertat i permetrà millorar la coordinació i l'aprofitament dels recursos de la xarxa pública de salut.

Justificació

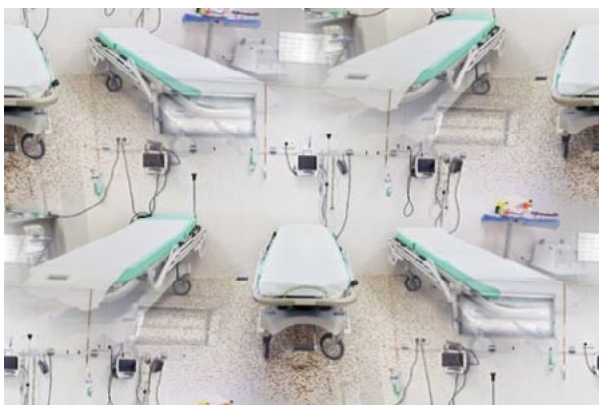
Raons jurídiques i legals: l'article 44 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat va establir que les estructures i serveis públics de salut de l'Administració de l'Estat i dels serveis de salut de les comunitats autònomes s'haurien d'integrar en el Sistema Nacional de Salut. El Sistema Nacional de Salut integra, segons disposa l'article 45, totes les funcions i prestacions sanitàries que, d'acord amb el que preveu aquesta Llei, són responsabilitat dels poders públics per tal de complir adequadament el dret a la protecció de la salut.

L'article 3 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, propugna el caràcter universal del dret a la protecció de la salut i l'atenció sanitària en condicions d'igualtat per a tots els beneficiaris. Així mateix, l'article 3.4 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, estableix que l'administració penitenciària ha de vetllar per la vida, la integritat i la salut dels interns. La situació especial de les persones que estan privades de llibertat dona lloc a peculiaritats pel que fa a l'accés als serveis, però aquest fet no ha de suposar una alteració del contingut dels seus drets.

L'esmentada Llei 16/2003, de 28 de maig, estableix en la disposició addicional sisena que els serveis sanitaris dependents d'institucions penitenciàries seran transferits a les comunitats autònomes perquè s'integrin plenament en els corresponents serveis autonòmics de salut.

D'altra banda, el comitè de ministres del Consell d'Europa ja recomanava l'any 1998, pel que fa als aspectes ètics i organitzatius de l'atenció a la salut en el medi penitenciari, que aquesta política de salut hauria d'integrar-se en la política nacional de salut establint una divisió clara de responsabilitats i competències entre els departaments implicats i cooperant per posar en marxa una política integrada de salut en el medi penitenciari.

Raons econòmiques i administratives: evitar la subsistència de dos sistemes sanitaris públics que desenvolupen les seves funcions paral·lelament, dupliquen de vegades recursos i no tenen consolidats els canals de comunicació i coordinació adients.

Raons assistencials i professionals: millorar la coordinació entre la sanitat penitenciària i extrapenitenciària mitjançant l'ús compartit d'instruments i serveis; augmentar la capacitat resolutiva dels equips d'atenció primària i evitar l'aïllament professional; assegurar la continuïtat assistencial, tant dins de l'entorn penitenciari com una vegada es produeix la reincorporació a la societat; vetllar per l'accessibilitat als serveis de salut en condicions d'equitat de la població penitenciària i dels centres de justícia juvenil; promoure l'abordatge integral i individualitzat dels usuaris mitjançant la coordinació i transversalitat de les actuacions.

En definitiva, l'objectiu és millorar, en termes qualitius, la prestació dels serveis a la població privada de llibertat i obrir les perspectives laborals dels professionals amb carrera professional ampliant la formació i la possibilitat de mobilitat.

Els decrets d'integració

Per portar a terme aquest procés ha calgut regular-lo específicament amb tres decrets:

Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya. S'hi preveu que l'assistència

sanitària de les persones internes als centres penitenciaris es realitzarà mitjançant la xarxa sanitària d'utilització pública dependent del departament competent en matèria de salut.

Decret 399/2006, de 24 d'octubre, pel qual s'assignen al Departament de Salut les funcions en matèria de salut i sanitàries de les persones privades de llibertat i dels menors i joves internats en centres de justícia juvenil. Amb aquest decret, els serveis sanitaris penitenciaris i de justícia juvenil, que fins aquest moment estaven adscrits a la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia, s'integren en l'estructura organitzativa de l'Institut Català de la Salut, que n'assumeix la gestió, sens perjudici de les facultats del Departament de Justícia de dirigir i supervisar el funcionament dels centres penitenciaris.

Per tal d'adequar les peculiaritats de la prestació sanitària a les especials característiques de l'entorn penitenciari i dels centres d'internament, l'article 5 d'aquest Decret va crear una Comissió Interdepartamental de coordinació de programes i actuacions en l'àmbit dels serveis sanitaris penitenciaris i de justícia juvenil, integrada per representants del Departament de Salut i del Departament de Justícia.

Com a òrgan de seguiment de programes i actuacions en els àmbits esmentats, l'article 6 d'aquest decret va crear la Comissió Tècnica de Seguiment de Programes i Actuacions en l'Àmbit dels Serveis Sanitaris Penitenciaris i de Justícia Juvenil. D'acord amb aquest precepte, aquesta Comissió amb funcions d'estudi, avaluació i proposta, ha d'actuar vinculada a les directrius que estableix la Comissió Interdepartamental esmentada.

Decret 113/2010, de 31 d'agost, que regula el procediment d'integració en la condició de personal estatutari de l'Institut Català de la Salut del personal sanitari penitenciari i de justícia juvenil, llevat d'allò previst en l'Acord de 18 de

novembre de 2013 de la Mesa General de Negociació de l'empleat públic de la Generalitat. Estableix el procediment per a la integració en la condició de personal estatutari fix de l'Institut Català de la Salut del personal sanitari funcionari de carrera i laboral fix del Departament de Justícia adscrit als serveis sanitaris penitenciaris i de justícia juvenil.

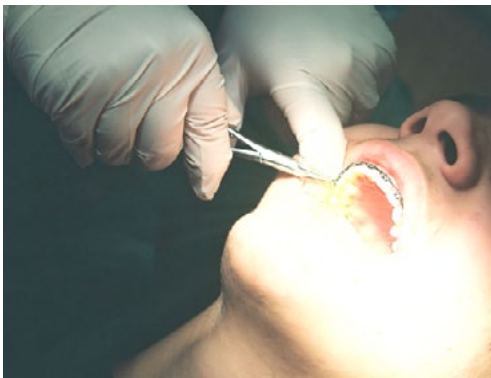
La planificació dels serveis per a l'atenció sanitària en l'àmbit de l'execució penal

És un document fruit del treball de les comissions tècniques que pretén recollir la descripció de les necessitats detectades, la concreció del model d'intervenció sanitària en l'àmbit penitenciari, les possibilitats de desplegament i els recursos necessaris per fer-lo efectiu, i també preveu la necessitat de supervisió, avaluació i coordinació del projecte de manera continuada.

A partir de la informació disponible, el treball tècnic d'anàlisi d'informació i la formulació de propostes s'estructura d'acord amb els diferents àmbits d'execució penal: règim ordinari i tancat, règim obert, justícia juvenil i mesures de seguretat; i, pel que fa a les línies assistencials, d'acord amb l'atenció primària, l'atenció especialitzada i la salut mental i les addiccions.

Aquest document reflecteix l'estat dels acords assolits en la comissió tècnica entre ambdós departaments; les alternatives i propostes formulades per cadascuna de les parts s'hi plantegen de manera diferenciada.

Per acabar, cal dir que la materialització definitiva de la integració del personal sanitari ens obre un gran repte: la construcció d'un nou model assistencial que defineixi el recurs sanitari penitenciari com una part més de l'estructura global de l'assistència sanitària pública.

EntreVista: Parlem amb...

Elisabet Turu

Llicenciada en medicina i cirurgia per la Universitat de Barcelona, diplomada en gestió hospitalària (ESADE) i en qualitat per la Fundació Avedis Donavedian

La teva trajectòria professional passa majoritàriament per «centres de serveis i gestió dins el sistema sanitari públic». Però en un moment donat entres en contacte amb els serveis d'execució penal. Explica'ns com va anar i les seves conseqüències.

Realment, mai m'havia plantejat ni l'existència dels serveis sanitaris dins dels centres penitenciaris. L'any 2005 el doctor Ramon Morera, aleshores cap de la Divisió d'Atenció Primària de l'ICS i el meu cap directe, em va comentar la necessitat de treballar en la integració dels serveis sanitaris dins de la xarxa sanitària pública i em va demanar que assumís aquest repte. A partir de les primeres reunions ho vaig viure primer amb curiositat i després amb una creixent fascinació per la complexitat de l'engranatge organitzatiu. Ha estat una experiència enriquidora.

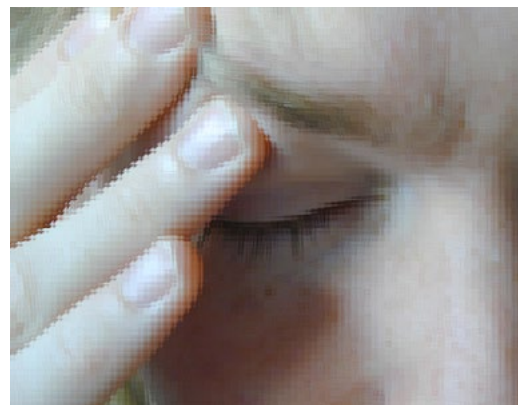
L'atenció sanitària es dona en condicions d'igualtat per a tots els beneficiaris o hi ha situacions peculiars segons els centres o la modalitat d'execució penal? Com es presenta la integració dels serveis sanitaris de presons i el seu personal dins el Departament de Salut?

Condicions d'igualtat no vol dir necessàriament model organitzatiu igual. Així, per exemple, les persones de Vic hi tenen

el mateix dret, però són ateses per empreses diferents segons el carrer on viuen; el model organitzatiu pot ser diferent, però el dret a l'atenció sanitària i les seves prestacions no varia.

Dit això, en comparació amb la població en general, es dona una certa discriminació positiva per l'especial

responsabilitat que recau sobre l'Administració en l'atenció a persones que perden una part de la seva capacitat per tenir cura de la pròpia salut.

De vegades s'obre el debat sobre on es posa el pes de la intervenció sanitària en la presó: en la sanitat universal, en la prevenció i protecció de la salut, en l'atenció primària, en les necessitats específiques de la població penitenciària, en l'atenció especialitzada? Tu ets de la idea de...?

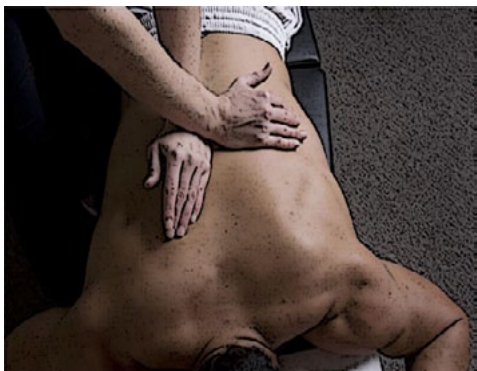
De la idea que es dona una atenció global, ja que és universal (tota la població reclusa sense excepcions ni matisos), es fan activitats preventives, de promoció de la salut, curatives i rehabilitadores. Es fan activitats sanitàries específiques vinculades a la condició de pres del pacient, com la visita d'ingrés o les dels interns sancionats. Pel que fa a activitats sanitàries concretes, els nostres pacients són com qualsevol altra persona. No oblidem que un dia surten en llibertat i són atesos a la xarxa pública amb normalitat.

L'atenció primària es responsabilitza globalment de la salut del pacient; l'atenció especialitzada és un recurs que s'activa o no segons la necessitat puntual.

Des de la teva perspectiva com a gestora del sistema sanitari públic i des de la teva experiència vinculada a l'execució penal, quins són els punts forts i quins podríem assenyalar com a febles? Encara s'han d'introduir canvis

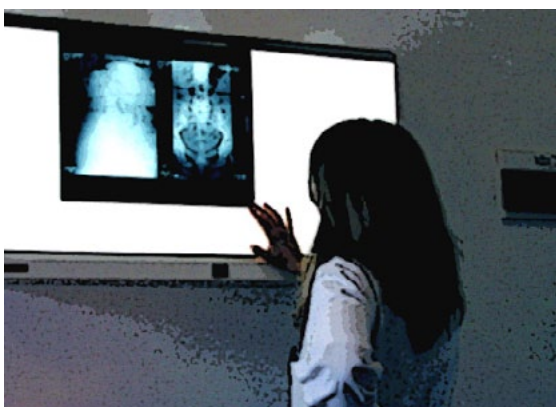
en aquesta proposta final on s'han planificat els serveis d'atenció sanitària en l'àmbit de l'execució penal?

Els punts forts són indubtablement els professionals que hi treballen, en la seva major part professionals formats i motivats. També és un punt fort la manera com es viu la salut dins del medi penitenciari, com un element d'estabilitat dins del CP, i la bona sintonia i col·laboració que hi ha generalment entre el personal sanitari i no sanitari dins dels centres penitenciaris.

Pel que fa als punts febles, jo diria que la manca de connexió amb la salut no penitenciària, el fet de no compartir eines bàsiques de registre de la informació clínica i la manca de «cultura d'avaluació de la qualitat» com a eina de millora constant per a cada professional i, per tant, de la salut penitenciària en conjunt.

Organitzativament, sempre hi ha canvis, i és bo que hi siguin, vol dir que l'organització és viva i té consciència que ha de millorar constantment. Els canvis rellevants, però, es fan de manera consensuada entre els dos departaments, a través de les comissions interdepartamentals creades a aquest efecte pel decret de 2006.

La realitat actual de crisi permanent, amb manca de recursos, pèrdua de drets socials, augment de la població en situació de risc, etc., posa a prova diàriament tots els

col·lectius professionals, però d'alguna manera hi ha la idea que el vostre se'n veu particularment afectat. Com ho veus?

La salut penitenciària no s'ha vist afectada per retallades més enllà d'una disminució en les substitucions. S'han posat en marxa una sèrie d'iniciatives per optimitzar els recursos i s'han produït estalvis els darrers dos anys.

Sí que és cert que de les prestacions extres de què fins ara gaudien les persones privades de llibertat, n'han quedat retallades algunes. Així, per exemple, les persones privades de llibertat ara paguen l'atenció odontològica, que no forma part de la cartera de serveis pública, tal com ho fa la resta de la població. Malgrat tot, si es tracta d'una persona indigent el tractament es fa igualment sense cost ni per a la persona ni per a l'Administració, ja que s'ha assegurat un nombre d'actuacions gratuïtes per a persones indigents en l'adjudicació d'empreses d'odontologia.

Aquesta pregunta és oberta. Explica'ns alguna cosa que trobes interessant de remarcar, sense preguntar-te, i que pensis que és rellevant però que encara no ha sortit.

Crec que ens trobem al final d'un camí que ha estat llarg i difícil. Que això ha generat moments de desànim i vacil·lació, i en algun moment ha aixecat desconfiança i recel, és inevitable. Però ara som allà on comença una nova etapa i els reptes són sempre estimulants.

Informacions

El fenomen de la infermeria penitenciària: una proposta formativa

Les raons que van justificar la meua tesi *El fenomen de la infermeria penitenciària: una proposta formativa* es basen en l'interès personal i els trenta-tres anys treballats en el medi penitenciari; deu com a infermera de base de presons, sis com a cap d'infermeria i disset, com a responsable de l'àrea d'infermeria dels centres penitenciaris de Catalunya.

En una primera fase, com a infermera, vaig poder experimentar la necessitat de tenir una base més sòlida en psicologia i pedagogia, coneixements imprescindibles per poder apropar-me millor als interns-pacients, dissenyar programes i impartir-los educació per a la salut, tan necessària en aquest tipus de població. Posteriorment, com a responsable d'infermeria, vaig poder constatar les mancances dels professionals de nova incorporació en aquest context, i se'm va fer palesa la necessitat d'orientar-los des d'un punt de vista reflexiu i competencial.

En el marc teòric d'aquesta investigació vaig voler contextualitzar la singularitat del context penitenciari com un espai de comunicació: les accions i normes que determinen les relacions entre els agents que hi viuen (reclusos) i hi conviuen (personal), així com la realitat dels infermers que treballen a les presons de Catalunya. Aquesta realitat està marcada per una sèrie de factors que predisposen l'actuació de la població reclusa, influeixen en el seu benestar i per tant, també en la seva salut.

Un dels factors més importants a tenir en compte és la privació de llibertat, atès que comporta una sèrie de canvis en l'estat emocional que poden produir patologies mentals, com ara, crisis d'ansietat, estats depressius i finalistes, manca de confiança en un mateix, en els companys i/o professionals. Altres aspectes a considerar són la immigració, la cultura, els costums, les diferents religions, la barrera idiomàtica i la manca de coneixement i d'ús de la xarxa de salut pública, com a origen de possibles necessitats biopsicosocials d'aquests individus.

No menys importants són les patologies prevalents en el medi: la patologia mental, les drogoaddiccions, les malalties infectocontagioses (VIH/sida, hepatitis B i C tuberculosi...), i les influències legals que afecten la salut dels interns. Alguns reivindiquen les seves peticions i drets mitjançant el seu cos, portant-lo a situacions límit (vagues de fam i de medicacions, ingesta de cossos estranys, temptatives autolítiques), tot plegat fa que el dia a dia del personal d'infermeria estigui configurat per una amalgama de situacions que no es donen en cap altre context sanitari extern.

D'altra banda, tant els antics estudis d'infermeria, com els actuals de grau, només preveuen la formació d'infermer generalista. Per tant, els nous graduats s'han de continuar formant mitjançant estudis de segon cicle en aquelles àrees on vulguin treballar. En el cas que ens ocupa, els infermers que treballen al medi penitenciari necessiten ampliar els seus coneixements principalment amb formació en drogodependències, salut mental, urgències/emergències, les malalties prevalents i en el coneixement d'aquest medi.

Aquests factors requereixen que els infermers afrontin un context diferent de la infermeria que els obliga a plantejar-se nous i complexos reptes. Per aquest motiu, en aquesta investigació em vaig proposar dos objectius generals:

- Interpretar el context penitenciari i els factors de salut característics de la població reclusa com un element diferenciador de l'atenció infermera.
- Valorar el perfil de competències específiques i àrees de formació requerides per desenvolupar el treball d'infermer en el context penitenciari.

Per donar-hi resposta, el disseny de la recerca el vaig dur a terme des de la investigació avaluativa mitjançant una anàlisi de necessitats (AN). El que m'interessava era reunir les dades necessàries per identificar la situació de la població objecte d'estudi, és a dir, els infermers que treballen als centres penitenciaris de Catalunya, i poder arribar a la presa de decisions, cosa que va portar-me a fer la pregunta següent:

«Els infermers dels centres penitenciaris de Catalunya necessiten una formació específica per poder desenvolupar el seu rol professional?»

De l'anàlisi final vaig concloure que:

- La població reclusa concentra una sèrie de característiques sociodemogràfiques i en matèria de salut, sobrerrepresentades respecte de la població general (drogodependències, malalties infectocontagioses, trastorns mentals, atenció a les urgències, situacions límit), en un context desconegut i complex per desenvolupar la competència en infermeria, i aquests factors són els elements que diferencien la infermeria penitenciària de l'atenció que es presta en altres àmbits de salut.
- En l'anàlisi dels plans d'estudis de les universitats estudiades, vaig detectar la manca d'extensió i profunditat en el tractament dels continguts curriculars en les diferents àrees de la infermeria penitenciària, com ara, les malalties infectocontagioses, drogodependències, urgències, situacions límit, salut mental i coneixement del medi.
- En l'anàlisi de les competències específiques de l'infermer generalista (ANECA i Grup Tuning) *versus* les competències de la infermeria penitenciària catalana, concloc que hi ha una discordança entre les competències de l'infermer generalista i les de l'infermer de presons, en el coneixement i l'aplicació dels principis que sustenten les cures integrals d'infermeria en l'àmbit penitenciari, la identificació dels problemes de salut de la població reclusa i la capacitat de lideratge i gestió per conduir la col·laboració interprofessional penitenciària.

D'aquestes conclusions dedueixo que cal una proposta

finalment. seria bo considerar la intervenció d'un expert coneixedor del medi penitenciari.

Dra. Antònia Coll Cámara
Responsable de l'Àrea d'Infermeria i Formació

Space I, del Consell d'Europa

El Consell d'Europa publica anualment, des del 1983, l'Space I i des de l'any 2000, en versió electrònica (<http://www3.unil.ch/wpmu/space/space-i/>). Es tracta d'un butlletí que recull dades estadístiques dels diferents sistemes penitenciaris dels països membres del Consell.

Enguany, l'Space I ha presentat les dades corresponents a 2012 i, per primera vegada, els seus responsables (Marcelo Aebi i Natàlia del Grande de la Universitat de Lausana) han elaborat un informe executiu, o resum comentat, de l'informe principal, amb les dades més rellevants. Veient-ne l'interès, el CEJFE l'ha traduït, amb l'autorització dels autors i n'ha fet difusió entre els directius penitenciaris (per correu electrònic) i a tothom, a través del [web](#).

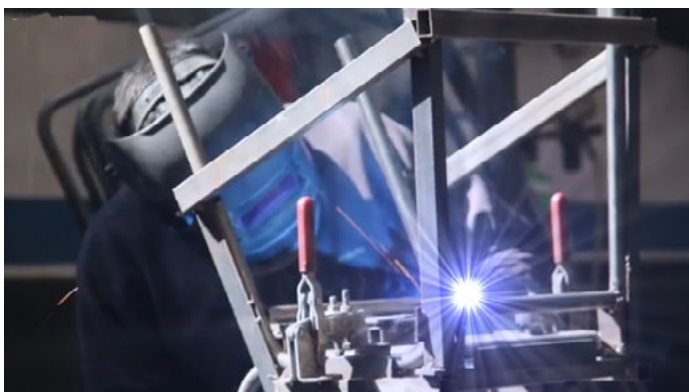
La importància de l'oferta laboral del CIRE al CP Obert de Lleida

El Centre Penitenciari Obert de Lleida es va constituir com a tal l'agost de 1990. Actualment té una capacitat de 140 places destinades a homes, més una unitat dependent, Segrià, amb 15 places i destinada a acollir dones. L'ocupació mitjana durant aquest 2014 és de 160, atès que també cal comptar les persones que gaudeixen del règim de vida regulat a l'article 86.4 del Reglament penitenciari.

Una de les àrees d'intervenció dels usuaris de medi obert és la formativa/laboral, una àrea cabdal per tenir

possibilitats de reintegració social efectiva, perquè facilita tenir un grau d'autonomia personal que els permet atendre les necessitats personals i les despeses habituals quotidianes, i fins i tot, les responsabilitats derivades d'un delictes.

Per dur a terme aquesta intervenció hi ha un equip de professionals de medi obert i també es compta amb la col·laboració d'institucions i d'entitats tant públiques com privades. Precisament, en aquest àmbit té un paper rellevant el CIRE, ja que ofereix llocs de treball als tallers de Raïmat o bé fer cursos de formació en col·laboració amb altres entitats, com ara "la Caixa".

Des de la creació d'aquests tallers l'any 1997, els residents del CP Obert de Lleida han tingut l'oportunitat de treballar-hi. Inicialment i de forma testimonial, hi havia entre 8 i 10 persones, però actualment són unes 70 persones les que treballen als diferents tallers de serralleria, ALTE (fibra de vidre dels trens d'alta velocitat), fusteria, cartró per empaquetar fruita, etc.

Gràcies al CIRE els residents del Centre Obert de Lleida tenen la possibilitat d'una formació inicial, però també de continuar l'aprenentatge actiu amb un treball adequat per a persones poc o gens especialitzades en uns moments de gran dificultat d'inserció al món laboral. El fet de tenir una feina remunerada (l'últim mes la nòmina global ha estat en 43.812,27€, amb una mitjana de 433,78€ per a cadascun dels 101 treballadors dels diferents tallers), ofereix una estabilitat als usuaris, tant a nivell econòmic com sociofamiliar. Poden contribuir a les despeses de l'economia familiar i personal i els permet anar reintegrant-se al medi social de forma progressiva i normalitzada.

La flexibilitat horària d'un centre obert facilita que el CIRE pugui mantenir les activitats laborals amb horaris normalitzats en condicions semblants a les empreses del carrer, ja que els residents, d'acord amb l'autonomia personal, poden complir-los, cosa que facilita i incentiva la inserció laboral com a eina clau del procés resocialitzador.

Vídeo Raïmat

Col·laboració amb l'Administració penitenciària de Tunísia

En l'àmbit de la cooperació internacional el mes d'octubre es posarà en marxa una nova fase en la formació de quadres directius per a la millora i la governança dels serveis penitenciaris tunisians. La Direcció General de Serveis Penitenciaris de Catalunya, el CEJFE i l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional depenent del Ministeri d'Assumptes Exteriors espanyol han dissenyat un pla de formació sobre quatre peticions assenyalades per les autoritats penitencieres de Tunísia com a prioritàries amb estades de delegacions tunisianes a Catalunya i d'experts penitenciaris catalans a Tunis..

El programa previst per al proper mes d'octubre està orientat a l'estudi i al Pla d'equipaments penitenciaris a Catalunya i més concretament, al coneixement i aprofundiment per part de quinze alts càrrecs directius del Departament de Justícia de Tunis, dels plans funcionals en la creació de nous centres penitenciaris. Es desenvoluparà al llarg d'una setmana i inclourà sessions formatives al CEJFE, així com visites complementàries a quatre centres penitenciaris, i formació pràctica mitjançant itineraris formatius diferenciats que impartiran els equips directius de cadascun dels centres seleccionats.

Al mes de novembre aquesta formació tindrà una segona fase executiva a Tunísia, impartida per quatre experts penitenciaris catalans que

orientaran la docència a l'aprofundiment i desenvolupament de les ensenyaments més operatius per al moment de transició que viu el país del nord del Magrib.

Al llarg de tot el 2015 es continuarà la formació, fent servir la mateixa metodologia, amb estades a Catalunya i a Tunis, en tres temàtiques específiques: selecció i formació del personal, programes de rehabilitació i finalment amb l'estudi i planificació dels plans d'emergència, prevenció i gestió d'incidents.

Agenda

jornades, congressos ...

VIII Jornada de Juristes de Centres Penitenciaris

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, 1 d'octubre

La VIII Jornada de Juristes de Centres Penitenciaris de Catalunya tractarà sobre diverses qüestions plantejades per la praxi professional: l'execució de condemna des d'un prisma criminològic i de política criminal; la mecànica de la versemblança en les entrevistes on l'usuari introdueix el seu relat o versió dels fets i el perfil de delictes contra el trànsit i en matèria d'estrangeria des del punt de vista contenciós administratiu.

[Programa](#)

VI Jornada d'Activitat Física i Esport als centres penitenciaris

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, 16 d'octubre

Dos professionals de l'àmbit d'execució penal danès que ens explicaran la seva activitat rehabilitadora mitjançant l'activitat física i l'esport a les presons com a eina potenciadora de la rehabilitació i la inclusió

social, tant en el règim tancat com en l'obert.

Kim Tobberup i Pia Jjelgaard compartiran opinions, experiència acumulada, programes i preguntes amb els tècnics d'esports dels centres penitenciaris catalans al mateix temps que es presenta el producte de treball col·laboratiu de la comunitat de pràctica d'enguany: *Dinamització del tennis en l'àmbit penitenciari*.

[Programa](#)

X Congrés Nacional i XVIII Jornades de la Societat Espanyola de Sanitat Penitenciària

Barcelona, del 23 al 25 d'octubre

El debat i l'intercanvi científic entre els participants s'articularà al voltant del lema 'Nous reptes. Afrontant el futur'. En els propers mesos s'anirà ampliant i actualitzant la informació a la [web del Congrés](#).

I Jornada de Psicòlegs de Centres Penitenciaris

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, 20 d'octubre

L'objectiu d'aquest any és que el col·lectiu de psicòlegs de presons amb la participació de l'expert Albert Rimbau valori de manera col·laborativa el nostre comportament professional, com contribuïm a l'organització i com ens adaptem als canvis del nostre entorn laboral.

Lectures reComanades

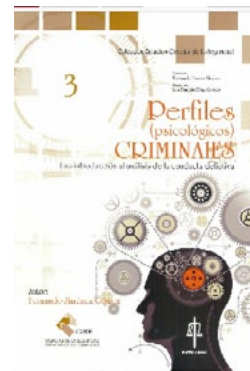
ROIG TORRES, Margarita. *Tratamiento penal de la delincuencia sexual: Comparativa entre los sistemas norteamericano y europeo*. València: Tirant lo Blanch, 2014. Sig. 343.54(4+73) Tra

JIMÉNEZ GÓMEZ, Fernando. *Perfiles (psicológicos) criminales: Una introducción al análisis de la conducta delictiva*. Salamanca: Ratio Legis, 2014. Sig. 343.95 Jim

Aquest llibre recull les principals aportacions dels ponents que van participar al Congrés Internacional sobre el Tractament Penal de la Delinqüència Sexual, celebrat a la Universitat de València el març de 2013. Ofereix una visió global sobre les mesures adoptades per afrontar aquests delictes i s'hi analitza la regulació en altres ordenaments de

mesures tan polèmiques com els registres públics de delinqüents sexuals o la castració química, plenament implantades als Estats Units i cada vegada més demandades a Espanya.

El perfil criminal és un dels camps més apassionants de la criminologia. Saber com pensen i què senten (i com ho senten) els criminals que assassinen i torturen altres persones, les seves víctimes. Per què ho fan, què els motiva i què els interessa de les seves víctimes? Per esbrinar-ho, cal intentar comprendre'n les motivacions, el comportament i la seva manera d'actuar. Aquest llibre és una

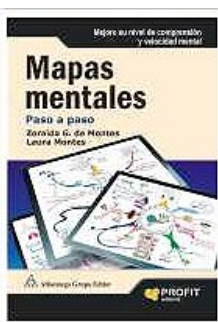
introducció a l'anàlisi de la conducta criminal i la part teòrica està acompanyada de diversos exemples pràctics per facilitar-ne la comprensió.

[Pàgines de la 1 a la 20](#)

MONTES, Zoraida G.; MONTES, Laura. *Mapas mentales: Paso a paso*. Barcelona: Profit editorial, 2010. Sig. 37.09 Mon

A l'[Hemeroteca en línia](#) de la biblioteca del CEJFE podeu consultar les novetats següents relatives a l'àmbit penitenciari i de rehabilitació:

S'ha demostrat que els mapes mentals són una alternativa extraordinària en el procés d'ensenyament/aprenentatge, ja que estimulen l'enorme potencial que hi ha en cada un dels estudiants en qualsevol camp, siguin les arts, les lletres, la ciència, la història o la política. Aquest llibre mostra com elaborar mapes mentals, sintetitzar i analitzar diversos problemes i trobar

un equilibri entre el pensament lineal i l'espacial. Estudia breument el funcionament del cervell i presenta nombrosos exemples de mapes mentals per ajudar a millorar el nivell de comprensió i de velocitat mental.

"Consumo de sustancias y trastornos de salud mental en agresores de violencia de género ingresados en prisión. Un estudio descriptivo" CHERREZ-BERMEJO, C.; ALÁS-BRUN, R. *Revista Española de Sanidad Penitenciaria*, vol. 16, 2 (2014), p. 29-37

"La evolución de la población penitenciaria en España: datos para un diagnóstico." MONTERO HERNANZ, Tomás. *Revista Aranzadi de Derecho y Proceso Penal*, núm. 34 (2014), p. 103-116

"La regulación de la libertad vigilada en la proyectada reforma del código penal." SALAT PAISAL, Marc. *Revista Aranzadi de Derecho y Proceso Penal*, núm. 34 (2014), p. 121-137

Els Centres Destaquem . . .

Exposició “Els presos i el port de Tarragona 1792-1884”

Del 15 de maig al 27 de juliol

Aquesta mostra es va inspirar en el llibre *Els presos i el port de Tarragona. Història de 92 anys de treballs forçats (1792-1884)*, guanyador del IV Premi d'Investigació del Port de Tarragona.

L'exposició fotogràfica ens proposava un recorregut al llarg de 92 anys d'història, aquella que protagonitzaren tot un grup de penats vinguts principalment de Cartagena, però també de

Maó, Saragossa, Barcelona, Ceuta i Valladolid, els quals van dedicar el seu temps de condemna de treballs forçats a l'ampliació del moll del port de Tarragona, accessos i pedreres subministradores. .

Mas d'Enric ja és centre penitenciari

El *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* va publicar el 18 de juliol l'Ordre per la qual s'estableix formalment la posada en marxa de Mas d'Enric com a centre penitenciari a efectes organitzatius, administratius i de funcionament, atès que està en ple procés de finalització de les obres. L'Ordre preveu també la modificació de la denominació *Centre Penitenciari de Tarragona* en el moment de l'obertura de Mas d'Enric, en què aquest centre passarà a denominar-se Centre Penitenciari Obert de Tarragona, d'acord amb el nou tipus de servei que prestarà la instal·lació.

[Més informació](#)

La Universitat de Lleida (UdL) col·laborarà amb el Centre Penitenciari Ponent en un programa de formació

Un conveni entre el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Lleida preveu que, el proper curs acadèmic, personal voluntari de la UdL imparteixi xerrades i condueixi activitats culturals per a grups de reclusos seleccionats pels mateixos responsables del CP Ponent.

[Més informació](#)

14è Concurs de la Diversitat

Del 9 d'octubre al 6 de novembre,

Aquest any el Concurs de la Diversitat vol fer un homenatge pòstum a l'insigne escriptor colombià Gabriel García Márquez, i ens convida a endinsar-nos en el món fantàstic de la seva narrativa amb el doble propòsit d'apropar els interns a la seva obra i d'extreure'n representacions plàstiques i reflexions estètiques que analitzin el suggerent univers de l'escriptor.

Les obres s'exposaran al Centre Cívic Pati Llimona, carrer Regomir, número 3, de Barcelona, des del dia 9 d'octubre a les 12.30h fins al 6 de novembre de 2014. Hi poden participar tots els interns i les internes dels centres penitenciaris de Catalunya en alguna de les categories següents: pintura, escultura i instal·lacions, format multimèdia i per primera vegada, en narrativa

[Bases del concurs](#)

Concurs d'art internacional, "Medio metro cuadrado de libertad"

La comunitat de pràctiques Monitors artístics de centres penitenciaris coordina la participació dels centres penitenciaris en el Concurs d'art internacional amb el tema "Medio metro cuadrado de libertad", que s'organitza des de Berlín i del qual es farà una exposició al novembre a París.

Les obres en dibuix, pintura o art gràfic han de ser a la Direcció General de Serveis Penitenciaris a mitjan setembre.

Més informació

Primer camp de treball internacional

Centre Penitenciari de Joves

Del 30 de juliol al 8 d'agost, al Centre Penitenciari de Joves es va dur a terme el primer camp de treball internacional dins les presons catalanes, fruit de la col·laboració establerta entre el Servei Civil Internacional de Catalunya (SCI-Cat) i la Direcció General de Serveis Penitenciaris, i amb la participació de Fundesplai i el Centre Cívic de Palou.

Un total de 10 voluntaris, de nacionalitats tan diverses com la italiana, finlandesa, russa, americana, sèrbia, espanyola i catalana han compartit experiències, col·laborant en tot un ventall d'activitats, preparades amb els educadors del centre juntament amb els interns que van seguir la formació de gestors culturals que Fundesplai va organitzar el passat trimestre.

XXVII Premi Marraco

Octubre

El Centre Penitenciari Ponent convida a participar a tots els interns i les internes dels centres penitenciaris de Catalunya, i també els interns del Centre Penitenciari Lannemezan (França) i del Centre Penitenciari d'Andorra al concurs més antic dels centres penitenciaris.

Les modalitats de participació són: ceràmica, escultura i instal·lacions i pintura i la temàtica, lliure, tot i que amb motiu de la commemoració del Tricentenari, s'incorpora l'opció d'escollir el tema "300 anys de la història de Catalunya (1714-2014)". El jurat atorgarà un premi especial

a cadascuna de les modalitats, entre totes les obres presentades. El comitè organitzador donarà a conèixer la decisió del jurat durant l'acte d'inauguració de l'exposició, el dia 23 d'octubre de 2014, a les 17 h.

Bases del concurs

El Festival Blues de Barcelona als centres penitenciaris

Un any més el Festival de Blues de Barcelona ha estat present al mes de juliol a la ciutat i també als centres penitenciaris d'Homes de Barcelona i Dones de Barcelona.

Mancuso ha estat encarregada de fer arribar l'essència del Festival als interns i les internes. *Mancuso* és una banda de blues, funk i

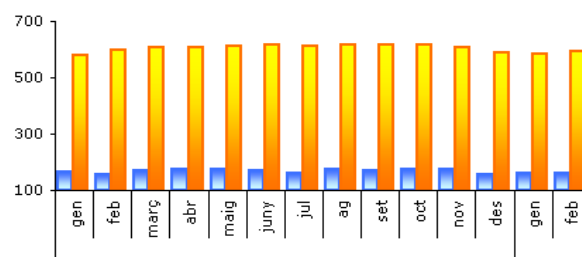
rock formada el 2013. La majoria dels seus components són músics amb experiència d'estils tan diversos com el rock, el blues, el swing, el pop o fins i tot l'ska.

Reportatge sobre el Centre Penitenciari Puig de les Basses

El mes de juliol es va posar en marxa el CP Puig de les Bases. En aquest vídeo s'expliquen les característiques i les potencialitats del centre.

Dades

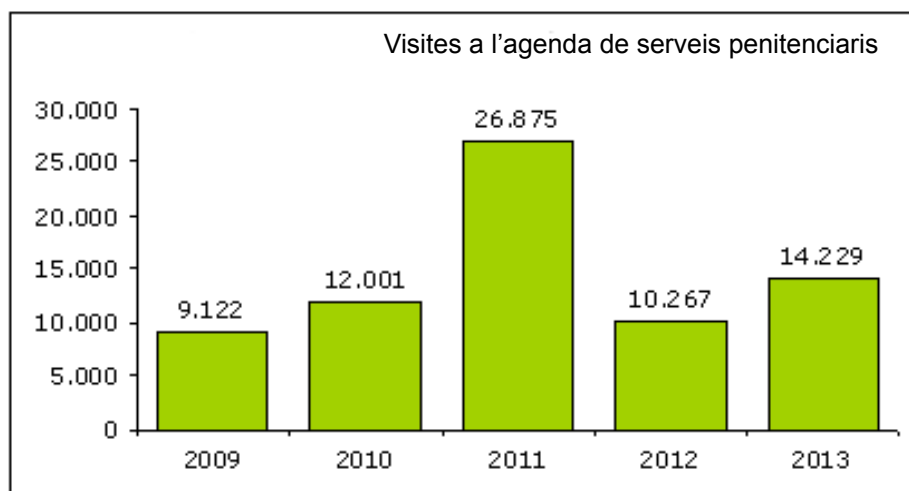

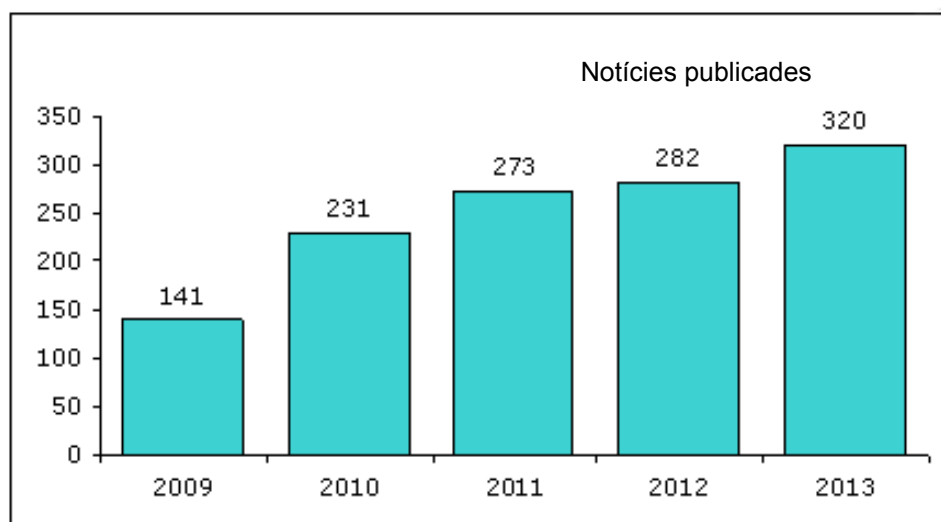
Notícies publicades pels centres penitenciaris a la intranet del Departament: agenda dels serveis penitenciaris 2009-2013

Tradicionalment els centres penitenciaris de Catalunya han desenvolupat una tasca molt intensa en la divulgació i l'accés a la cultura. Juntament amb l'educació d'adults, la finalitat de l'educació social específica i l'animació sociocultural tenen com a finalitat dotar de recursos culturals, personals i socialitzadors les persones en situació d'empresonament. L'educació social a més de ser un magnífic instrument de canvi positiu de la conducta i actitud esdevé un potenciador de les capacitats creatives, d'interessos personals i de relacions amb l'entorn, a la vegada que possibilita dins el centre penitenciarí crear un espai participatiu i dinàmic.

Des de l'any 2009 mitjançant la intranet es fa difusió de moltes activitats dins d'aquest àmbit sociocultural que es porta a terme als centres penitenciaris. A continuació, es presenta un estudi comparatiu d'algunes d'aquestes dades publicades mensualment a l'agenda dels serveis penitenciaris de la intranet.

Dades globals dels darrers 5 anys

Notícies publicades per centre penitenciari

	2009	2010	2011	2012	2013
CP Homes	17	20	24	39	36
CP Dones	21	33	45	41	52
CP Joves	15	25	29	32	36
CP Quatre Camins	18	45	90	111	130
CP Brians 1	25	28	34	44	43
CP Brians 2	11	15	27	34	38
CP Ponent	14	26	29	49	50
CP Tarragona	32	31	36	55	42
CP Girona	19	22	25	35	34
CP Figueres	14	24	28	28	23
CP Lledoners	34	45	69	74	56
Total notícies per centre	220	315	437	548	540
Altres (SSPRJJ, CEFJE, etc.)	11	21	12	10	23
Total notícies	231	336	449	558	563

Aquesta taula recull el nombre de notícies, informació d'activitats o documents que cada centre ha aportat a l'agenda d'activitats dels serveis penitenciaris de Catalunya al llarg dels anys.

Es constata una contínua i sostinguda evolució en positiu, prenent com a referència l'any 2009 amb una mitjana de 20 notícies fins arribar a l'any 2013, on la mitjana de notícies publicades per centre penitenciari és de 49. És a dir, es duplica àmpliament el nombre de publicacions pel conjunt de centres penitenciaris.

	2009	2010		2011		2012		2013	
Esportives	30	4	(-26)	7	(+3)	32	(+25)	21	(-11)
Programa Eureka	15	20	(+5)	28	(+8)	5	(-23)	---	(-5)
Música	5	11	(+6)	16	(+5)	22	(+6)	22	
Teatre	4	5	(+1)	8	(+3)	6	(-2)	7	(+1)
Cinema	2	---	(-2)	4	(+4)	2	(-2)	10	(+8)
Espectacles	3	3		9	(+6)	7	(-2)	3	(-4)
Tallers, cursos, etc.	6	19	(+13)	44	(+25)	86	(+42)	61	(-25)
Difusió cultural	9	7	(-2)	29	(+22)	25	(-4)	21	(-4)
Sortides programades	2	10	(+8)	29	(+19)	15	(-14)	26	(+11)
Publicacions i rodatges	4	13	(+9)	24	(+11)	43	(+19)	62	(+19)
Exposicions	26	19	(-7)	11	(-8)	39	(+28)	24	(-15)
Concursos i premis	26	73	(+47)	71	(-2)	68	(-3)	72	(+4)
Jornades	58	59	(+1)	65	(+6)	68	(+3)	108	(+40)
Commemoracions	7	41	(+34)	27	(-14)	46	(+19)	61	(+5)
Convenis	3	4	(+1)	1	(-3)	13	(+12)	16	(+3)
Fires i festivals	---	25		10	(-15)	45	(+35)	6	(-39)
Conferències	---	11		19	(+8)	20	(+1)	14	(-6)
Ramadà	---	11		---	(-11)	---		1	(+1)
Seminaris i projectes	---	---		13		4	(-9)	(-7)	(+3)
Altres	6	8	(+2)	5	(-3)	2	(-3)	2	
Actes fora dels centres penitenciaris	---	18		28	(+10)	8	(-20)	27	(+19)